

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра правоохоронної діяльності

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА ТА
ПРОТИДІЯ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Правоохоронна діяльність

Спеціальність К9 Правоохоронна діяльність

Галузь знань К Безпека та оборона

Затверджено на засіданні кафедри
правоохоронної діяльності
Протокол № 1 від 26.08.2025 р.

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Гендерна політика та протидія домашньому насильству
Викладач	Логвінова Марія Володимирівна, кандидатка юридичних наук, доцентка, професорка кафедри правоохоронної діяльності
Контактний телефон викладача	(0342)59-61-78
Е-mail викладача	maria.lohvinova@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредитів ЄКТС, 90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни використовуватимуться можливості платформи Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри правоохоронної діяльності. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту.
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є система теоретичних знань та практичних навичок щодо реалізації державної гендерної політики та механізмів протидії домашньому насильству в діяльності правоохоронних органів, а також особливості застосування нормативно-правових актів у цій сфері.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p><u>Метою</u> вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти професійних компетентностей щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії домашньому насильству, а також вироблення практичних навичок реагування на випадки дискримінації за ознакою статі та домашнього насильства.</p> <p>Основними <u>цілями</u> вивчення дисципліни є:</p> <ul style="list-style-type: none"> - засвоєння базових понять та принципів гендерної рівності; - оволодіння здобувачами освіти знаннями про: національне та міжнародне законодавство у сфері забезпечення рівних прав; форми та види домашнього насильства; спеціальні заходи щодо протидії домашньому насильству; повноваження правоохоронних органів; - формування вмій: ідентифікувати випадки гендерної дискримінації та домашнього насильства; правильно реагувати на звернення та повідомлення; застосовувати заходи протидії; взаємодіяти з компетентними суб'єктами у сфері запобігання насильству; - набуття практичних навичок: складання процесуальних документів; проведення профілактичної роботи; надання допомоги постраждалим особам; оцінки ризиків у ситуаціях домашнього насильства; - розвиток професійних якостей: гендерної чутливості; неупередженого ставлення; емпатії до постраждалих осіб; професійної етики при роботі з випадками насильства. 	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності</u>	

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК6. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.
ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності

СК1. Усвідомлення функцій держави у сфері правоохоронної діяльності, способів та механізмів реалізації цих функцій.
СК2. Здатність здійснювати нагляд (контроль) за додержанням вимог законодавства у сфері правоохоронної діяльності.
СК3. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацювати, аналізувати та узагальнювати правову інформацію з різних джерел.
СК5. Здатність визначити придатні для юридичного аналізу факти, систематизувати одержані результати, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
СК6. Здатність у межах своєї компетенції забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особи та суспільства, протидіяти нелегальній (незаконній) міграції, тероризму та торгівлі людьми, незаконного обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів.
СК7. Здатність у межах своєї компетенції ефективно забезпечувати публічну (громадську) безпеку та порядок, у тому числі під час масових правопорушень, запобігати та протидіяти домашньому насильству.
СК8. Здатність ефективно застосовувати сучасну техніку та інформаційні технології, використовувати технічні засоби, спеціалізовані інформаційно-пошукові системи, бази та банки даних, а також відповідне програмне забезпечення для захисту прав і свобод людини, власності, суспільних відносин від протиправних посягань.
СК9. Здатність надавати правоохоронні послуги.
СК10. Здатність до аналізу та оцінки причин, умов та факторів, що впливають на вчинення кримінальних та адміністративних правопорушень.
СК11. Здатність визначати особу правопорушника, аналізувати кількісні та якісні показники злочинності.
СК12. Здатність забезпечувати відповідно до посадових обов'язків охорону об'єктів державної власності, державну охорону органів державної влади України та безпеку взятих під захист осіб, охорону фізичних осіб та об'єктів приватної і комунальної власності.
СК14. Здатність правомірно застосовувати засоби фізичного впливу, спеціальні засоби та вогнепальну зброю, тактичні прийоми з дотриманням стандартів особистої безпеки, а також надати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу.

СК15. Здатність здійснювати контроль за дотриманням фізичними та юридичними особами спеціальних правил та порядку зберігання і використання зброї, спеціальних засобів індивідуального захисту та активної оборони, боеприпасів, вибухових речовин і матеріалів, інших предметів, матеріалів і речовин, на які поширюється дозвільна система.

СК16. Здатність забезпечувати кібербезпеку, економічну та інформаційну безпеку держави, об'єктів критичної інфраструктури.

СК17. Здатність забезпечувати охорону державної таємниці та працювати з носіями інформації з обмеженим доступом.

СК18. Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення кримінальних та адміністративних правопорушень, усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникла внаслідок усунення правопорушення.

СК19. Здатність здійснювати взаємодію з іншими суб'єктами сектору безпеки і оборони, у тому числі при усуненні потенційних та реальних загроз державному суверенітету та територіальній цілісності держави.

Програмні результати навчання

РН6. Знати і розуміти принципи доброчесності та норми етичної поведінки, дотримуватися їх у професійній діяльності.

РН11. Знати і розуміти сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН17. Використовувати методи та засоби забезпечення публічної (громадської) безпеки та порядку, протидії злочинності, дотримуватися прав і свобод людини і громадянина, здійснювати заходи щодо попередження та припинення нелегальної (незаконної) міграції та інших загроз національній безпеці держави.

РН20. Контролювати в межах повноважень стан дотримання фізичними та юридичними особами вимог дозвільної системи, правил дорожнього руху, а також інших вимог законодавства у сфері правопорядку.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	12
семінарські	18
практичні	0
лабораторні	0
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
2	К9 Правоохоронна діяльність	1-ий	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лаб заняття	сам.роб.

(1) Гендер і гендерна рівність: основні поняття та концепції	2	2	4
(2) Міжнародні та національні документи з питань гендерної рівності	0	2	6
(3) Гендерна політика у сучасній Україні: поняття, складові елементи, правові та інституційні засади	2	2	4
(4) Виявлення та реагування на випадки дискримінації за ознакою статі	0	2	6
(5) Домашнє насильство: поняття, ознаки, види	2	0	6
(6) Нормативно-правове регулювання протидії домашньому насильству	0	2	6
(7) Система суб'єктів протидії домашньому насильству	2	2	4
(8) Особливості роботи правоохоронних органів у сфері протидії домашньому насильству	2	2	4
(9) Захист дітей від домашнього насильства	2	0	6
(10) Практичні аспекти протидії сексуальному насильству та домашньому насильству в умовах воєнного стану	0	2	6
(11) Досвід європейських країн у сфері протидії домашньому насильству	0	2	8
ЗАГ.:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-
---	--

	<p>provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року) https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачається виконання 1 письмової модульної контрольної роботи (абз.2 пп. 3.1.3.1 МРПОУ). Робота виконується на останньому семінарському занятті. Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні відповідної кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ).</p> <p>На письмову модульну контрольну роботу виносяться наступні теми: (1), (2), (3), (5), (6), (7), (8), (9), (10), (11). Максимальна кількість балів за письмову роботу – 50 (пп. 2.6.1 МРПОУ).</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри правоохоронної діяльності https://kpd.pnu.edu.ua/denna-forma-2/, а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські заняття – 45 (пп. 2.6.1–2.6.2 МРПОУ).</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Студенту виставляється залік за умови виконання всіх видів робіт, передбачених навчальною програмою. Наявність хоча б одного пропущеного і невідпрацьованого семінарського заняття є підставою для не виставлення заліку (пп. 3.2.2 МРПОУ).</p>
Підсумковий контроль	<p>Залік. Підсумковий бал складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 45 балів), балу за підсумкову модульну контрольну роботу (максимально 50 балів) та балу за самостійну роботу (максимально 5 балів, пп. 2.6.3 МРПОУ). Бал за індивідуальну роботу та/або участь у науковій роботі (максимально 10 балів) є додатковим балом, який додається до підсумкового семестрового балу (пп. 2.6.1 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів (пп. 2.6.1–2.6.3 МРПОУ).</p>
7. Політика навчальної дисципліни	
<p><u>Письмові роботи:</u> Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов’язкових</p>	

(письмової модульної контрольної роботи) та додаткових (письмових завдань за темами самостійного опрацювання, тестових експрес-опитувань, вирішення практичних задач тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) студенти можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види, інструкції щодо виконання індивідуальних завдань знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри правоохоронної діяльності <https://kpd.pnu.edu.ua/or-bakalavr/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення.

Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universitytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Пропуски занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття (абз. 1. п. 3.1.2 МРПОУ). За пропущені лекційні заняття без поважних причин в обсязі, що перевищує 10% від загальної кількості лекційних годин, які відведені на навчальну дисципліну відповідно до робочого навчального плану, керівник курсу віднімає 5 балів від підсумкового семестрового балу студента (абз. 2. п. 3.1.2 МРПОУ).

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Актуальні проблеми протидії домашньому насильству : навчальний посібник / А. Б. Блага, О. С. Тунтула, О. О. Кочемировська ; за заг. ред. А. Б. Благої. Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2021. 208 с
2. Гендерний вимір внутрішнього переміщення: юридичні інструменти захисту : методичне керівництво / Катерина Буряковська, Олена Уварова, Марія Ясеновська. Харків, 2020. 66 с. URL: https://publicalternative.com.ua/wp-content/files/gender_jurist_net.pdf
3. Гендерна рівність і розвиток: погляд у контексті європейської стратегії України. Київ, Видавництво «Заповіт», 2016. 244 с. URL: <https://razumkov.org.ua/upload/Gender-FINAL-S.pdf>
4. Гендерні студії у вищій школі: сучасні виклики та досягнення : матеріали

Всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, м. Львів, 5 вересня – 16 жовтня 2022 р. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2022. 120 с. URL:<https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/5075/1/Гендерні%20студії%20у%20вищій%20школі.pdf>

5. Запобігання і протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. Київ: ФОП Нічога С.В. 2020. 196 с. URL: https://la-strada.org.ua/wp-content/uploads/2021/01/posibnyk_protydiya-nasylstvu_-dodatok.pdf
6. Оглядове досє щодо закордонного досвіду з деяких питань запобігання та протидії домашньому насильству. URL: <https://research.rada.gov.ua/uploads/documents/33326.pdf>
7. Словник Європейського інституту з гендерної рівності / пер. М. Бабак, О. Давліканової, М. Дмитрієвої, М. Козир, Л. Компанцевої, К. Левченко, М. Скорик, О. Суислової. Київ : «Вістка», 2021. 170 с. URL:
8. Уварова О.О., Данейко К.К. Захист прав жінок: юридичні інструменти забезпечення гендерної рівності в Україні : навчальний посібник. Харків, 2019. 116 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/III_2.pdf

Додаткові навчально-методичні та інформаційні матеріали здобувачі освіти можуть знайти:

- (1) на платформі Проєкту Ради Європи «Боротьба з насильством стосовно жінок в Україні – Етап II» (COVAW-II) (за посиланням <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/combating-violence-against-women-in-ukraine-phase-ii-covaw-ii->);
- (2) на сайті Асоціації жінок-юристок України «ЮрФем» (за посиланням <https://jurfem.com.ua/>);
- (3) на платформі Простір гендерної культури (за посиланням <https://www.genderculture.space/>);
- (4) в методичних рекомендаціях для підготовки до семінарських занять.

Пізнавальними будуть тематичні:

- (1) онлайн-курс Тамари Марценюк «Жінки і чоловіки: гендер для всіх» доступний за посиланням <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/gender-for-all-course/>
- (2) онлайн-курс «Комплексний підхід до вирішення проблеми насильства щодо жінок та дівчат в Україні» доступний за посиланням: <https://knowledgestudio.org.ua/>